

ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА СУКУПНІСТЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА СУКУПНІСТЮ ВИРОКІВ У ПРАКТИЦІ ВЕРХОВНОГО СУДУ (ЧАСТИНА ІІІ)

DETERMINATION OF PUNISHMENT ACCORDING TO THE SET OF CRIMINAL OFFENSES AND THE SET OF SENTENCES IN THE PRACTICE OF THE SUPREME COURT (PART III)

Волинець Р.А., адвокат, д.ю.н., професор,
професор кафедри кримінально-правової політики та кримінального права

Навчально-науковий Інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

За час своєї роботи Верховний Суд прийняв цілу низку рішень, які містять висновки щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, та сформував доволі солідну судову практику з питань призначення покарань за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків, яка вже неодноразово виступала предметом, зокрема, наших досліджень.

Ця стаття присвячена подальшому аналізу цих питань, які стали предметом щорічної практики Верховного Суду.

Першим в публікації проаналізовано рішення Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 22.01.2024 р. в якому було сформульовано доволі об'ємний висновок, що складається з семи пунктів, та має розв'язати правову ситуацію, коли буде встановлено, що винна особа, яка засуджена двома вирокими (за першим вироким звільнена від відбування покарання з випробуванням, а за другим відбуває покарання не пов'язане з позбавленням волі), винна ще у вчиненні злочинів, які вона вчинила до першого вироку та між першим та другим вирокими.

Наступною проаналізовано постанову Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду від 01.04.2024 р. у справі № 183/6854/20. У цій постанові сформульовано висновок щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, коли особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, за вироким суду було призначено покарання, яке ухвалено відбувати реально, а потім було встановлено, що вона винна ще й в інших кримінальних правопорушеннях, за які за особою новим вироким призначається покарання із застосуванням звільнення від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК України).

І нарешті, третьою проаналізовано постанову Касаційного кримінального суду від 07.05.2024 р. у справі № 760/10154/22 в якій надається відповідь про те, чи набуття процесуального статусу засудженого впливає на вибір порядку призначення покарання за сукупністю злочинів (ст. 70 КК України) або за сукупністю вироків (ст. 71 КК України).

Ключові слова: призначення покарання, сукупність кримінальних правопорушень, сукупність вироків, невідбута частина покарання, звільнення від відбування покарання з випробуванням, повторність злочинів, засуджений.

During its work, the Supreme Court adopted a number of decisions containing conclusions on the application of legal norms in such legal relations and formed a fairly solid judicial practice on the issue of sentencing for a set of criminal offenses and a set of sentences, which has repeatedly been the subject of, in particular, our research.

This article is devoted to the further analysis of these issues, which became the subject of this year's practice of the Supreme Court.

The first article in the publication analyzed the decision of the Joint Chamber of the Criminal Court of Cassation as part of the Supreme Court dated January 22, 2024, which formulated a rather voluminous conclusion, consisting of seven points, and should resolve the legal situation when it is established, that a guilty person convicted of two sentences (under the first sentence he is released from serving a sentence with probation, and for the second sentence he is serving a sentence not related to deprivation of liberty), is also guilty of committing crimes that he committed before the first sentence and between the first and second sentences.

Next, the resolution of the Joint Chamber of the Criminal Court of Cassation dated April 1, 2024 in case No. 183/6854/20 was analyzed. This resolution formulates a conclusion on the application of legal norms in similar legal relations, when a person who committed a criminal offense was sentenced to a sentence by a court verdict, which was decided to be actually served, and then it was established that he was also guilty of other criminal offenses for which the person is sentenced to a new sentence with the application of exemption from serving a probationary sentence (Article 75 of the Criminal Code of Ukraine).

And finally, the third analyzed the decision of the Criminal Court of Cassation dated 05/07/2024 in case No. 760/10154/22, which answers whether the acquisition of the procedural status of a convicted person affects the choice of the order of punishment for a set of crimes (Article 70 of the Criminal Code of Ukraine) or by a set of sentences (Article 71 of the Criminal Code of Ukraine).

Key words: sentencing, set of criminal offenses, set of sentences, unserved part of the sentence, exemption from serving a probationary sentence, repetition of crimes, convicted.

Постановка проблеми. Роль Верховного Суду як найвищого суду в системі судострою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом, зумовлює необхідність постійного моніторингу його рішень з тих чи інших питань правозастосування для розуміння того, в який спосіб ці питання мають вирішуватись. Одним з таких питань є питання призначення покарань за сукупністю злочинів та сукупністю кримінальних правопорушень.

Треба зазначити, що за цим напрямком Верховний Суд прийняв цілу низку рішень, які містять висновки щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, та сформував доволі солідну судову практику, яка вже неодноразово виступала предметом нашого дослідження [1, с. 224–229; 2, с. 432–436].

У першій публікації було зосереджено увагу лише на висновках Об'єднаної палати Касаційного криміналь-

ного суду у складі Верховного Суду. У попередній статті було проаналізовано як постанови Об'єднаної палати так і рішення колегій суддів Верховного Суду в яких містились висновки щодо застосування норм права у подібних правовідносинах. У цій статті також проаналізуємо рішення цього Суду в яких імпліцитно містяться правові позиції щодо призначення покарань за сукупністю кримінальних правопорушень (ст. 70 Кримінального кодексу України; далі – КК) та сукупністю вироків (ст. 71 КК).

Метою статті є подальший аналіз правових позицій щодо призначення покарань за сукупністю кримінальних правопорушень або сукупністю вироків, що були сформульовані в судовій практиці Верховного Суду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Питанням призначення покарань за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків, які не було проаналізовано в попередніх публікаціях, приділено увагу в двох

постановах Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду та в одній постанові колегії суддів цього Суду. Проаналізуємо їх в хронологічному порядку.

Перше рішення Верховного Суду, що буде проаналізовано в цій статті, це **постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду від 22.01.2024 р. (справа № 236/4167/20)**.

Відповідно до **висновку**, сформульованого в цьому рішенні, якщо після постановлення вироків буде встановлено, що засуджений винен в кримінальних правопорушеннях, частина яких вчинена до постановлення першого вироку, а інша – між першим і другим вироками, то призначення покарання має складатися з наступних етапів:

1) призначення покарання за кримінальне правопорушення, вчинене до постановлення попереднього вироку, або, якщо вчинено кілька кримінальних правопорушень, які не охоплюються однією статтею чи частиною статті КК, призначення покарання за кожне кримінальне правопорушення та призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень на підставі ч. 1 ст. 70 КК;

2) призначення покарання відповідно до ч. 4 ст. 70 КК за сукупністю кримінальних правопорушень шляхом повного або часткового складання покарань, призначених за цим та попереднім вироками, або шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим;

3) якщо в діях особи має місце повторність тождесних кримінальних правопорушень, частина з яких вчинені до, а інша частина – після ухвалення попереднього вироку, то правила ч. 4 ст. 70 КК не застосовуються і суд кваліфікує зазначені кримінальні правопорушення за однією статтею або частиною статті Особливої частини КК та призначає покарання, передбачене її санкцією;

4) призначення покарання за кримінальне правопорушення, вчинене після постановлення першого вироку, або, якщо вчинено кілька кримінальних правопорушень, які не охоплюються однією статтею чи частиною статті КК, то призначення покарання за кожне кримінальне правопорушення окремо та призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень на підставі ч. 1 ст. 70 КК;

5) на підставі ст. 71 КК до покарання, призначеного за кримінальне/кримінальні правопорушення, вчинене/вчинені після постановлення першого вироку, необхідно повністю або частково приєднати невідбуту частину покарання, призначеного в порядку ч. 4 ст. 70 КК за цим вироком;

6) визначити остаточне покарання відповідно до ч. 4 ст. 70 КК за сукупністю кримінальних правопорушень шляхом повного або часткового складання покарання, призначеного в порядку ст. 71 КК за цим вироком, та покарання за другим вироком, або шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим;

7) при призначенні покарання за ч. 4 ст. 70 КК в строк покарання, призначеного за сукупністю кримінальних правопорушень, зараховується покарання, відбусте повністю або частково за попереднім вироком, за правилами, передбаченими в ст. 72 цього Кодексу [5].

За обставинами цієї справи ОСОБА_11 (раніше судимого: за вироком суду від 16.11.2020 р. за ч. 3 ст. 185 КК до 4 років позбавлення волі зі звільненням на підставі ст. 75 КК з іспитивним строком тривалістю 2 роки; та вироком суду від 18.01.2021 р. за ч. 1 ст. 185 КК до 120 годин громадських робіт, постановлено вирок від 16.11.2020 р. виконувати самостійно) вироком суду від 07.04.2021 р. засуджено за ч. 2 ст. 185 КК та ч. 3 ст. 185 КК з призначенням покарання наступним чином: за ч. 2 ст. 185 КК до 1 року позбавлення волі; на підставі ч. 4 ст. 70, ст. 72 КК за сукупністю кримінальних правопорушень шляхом часткового складання покарань, призначених за цим вироком (за ч. 2 ст. 185 КК) та за попередніми вироками від 16.11.2020 р. і 18.01.2021 р., визначено покарання у виді 4 років 6 місяців 10 днів позбавлення волі; за ч. 3 ст. 185 КК

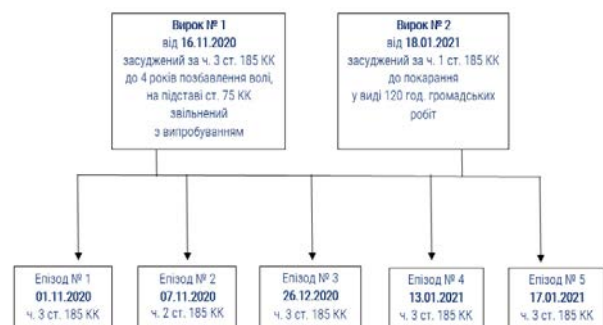
до 4 років позбавлення; на підставі ст. 71 КК шляхом часткового приєднання невідбутого покарання за попереднім вироком визначено остаточне покарання у виді 5 років позбавлення волі.

Апеляційний суд вироком від 21.12.2022 р. скасував вирок місцевого суду від 07.04.2021 р. у частині призначеного ОСОБА_11 покарання і постановив новий вирок, яким призначив винному покарання наступним чином: за ч. 2 ст. 185 КК – 1 рік позбавлення волі; на підставі ч. 4 ст. 70, ст. 72 КК за сукупністю кримінальних правопорушень шляхом часткового складання покарань, призначених за кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 185 КК, та за попереднім вироком від 18.01.2021 р., визначив 1 рік 15 днів позбавлення волі; за ч. 3 ст. 185 КК призначив 4 роки позбавлення волі; на підставі ст. 71 КК за сукупністю вироків шляхом часткового приєднання невідбутого покарання за вироком від 16.11.2020 р. та покарання, призначеного за цим вироком на підставі ч. 4 ст. 70, ч. 2 ст. 72 КК та за ч. 3 ст. 185 КК, остаточно визначено покарання у виді 5 років позбавлення волі. В решті вирок міського суду залишено без зміни.

Вперше у своєму рішенні, для кращого розуміння, Об'єднана палата Касаційного кримінального суду в своїй постанові відобразила вчинені кримінальні правопорушення та ухвалені вирок у виді схеми, про що прямо зазначила в своєму рішенні.

До ознайомлення зі змістом цієї схеми спочатку виникла думка, що судді Верховного Суду могли застосувати підхід аналогічний тому, що відображений в цій та попередніх публікаціях, для графічного відображення алгоритму призначення покарання. Однак це виявилось не так. Як було зазначено вище, Об'єднана палата Касаційного кримінального суду схематично відобразила лише вчинені кримінальні правопорушення та ухвалені вирок. Однак і це нововведення однозначно заслуговує на схвалення адже значно спрощує сприйняття всього вчиненого винною особою, визначення послідовності злочинних дій та їх юридичну оцінку в тих випадках де вона мала місце.

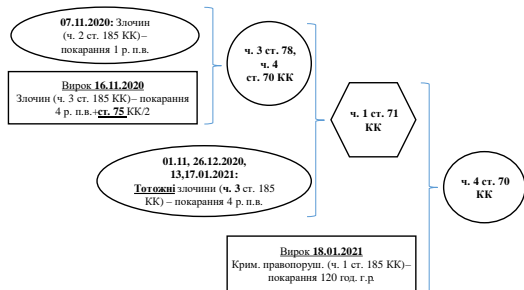
Щоправда Єдиний державний реєстр судових рішень виявився неспроможним відобразити відповідний графічний матеріал, тому в рішенні, розміщеному в цьому Реєстрі, її не варто шукати. Тут на допомогу прийшов Огляд Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за січень 2024 року [3], в якому можна знайти цю схему:

Змінюючи вирок апеляційного суду Верховний Суд зазначив, що апеляційний суд не виправив помилки суду першої інстанції та неправильно застосував передбачений законом порядок призначення покарання, застосувавши положення ч. 4 ст. 70, ст. 72 КК до сукупності кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 185 цього Кодексу, та вироку від 18.01.2021 р. (крок другий). А кроком 4 постановив призначити покарання на підставі ст. 71 КК за сукупністю вироку від 16.11.2020 р., призначеного за новим вироком покарання на підставі ч. 4 ст. 70, ст. 72 КК та за ч. 3 ст. 185 КК. Однак запропонований цим судом порядок призначення покарання не відповідає

вищевказаним положенням КК та висновкам Об'єднаної палати, викладеним у постановках від 25.06.2018 р. (справа № 511/37/16-к), 14.06.2021 р. (справа № 443/806/19) та від 08.02.2021 р. (справа № 390/235/19) [5].

Відобразимо схематично як мали діяти суди в подібних ситуаціях відповідно до висновку, сформульованому в цьому рішенні:

Об'єднана палата Касаційного кримінального суду в цій постанові не сформулювала нового висновку щодо застосування покарань за сукупністю кримінальних правопорушень та/або сукупністю вироків, а лише комплексно застосувала раніше сформульовані нею висновки щодо:

- призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень (ч. 4 ст. 70 КК) вчинених до постановлення першого вироку (постанова від 14.06.2021 р. у справі № 443/806/19);

- призначення покарання якщо особа, яка звільнена від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК) за першим вироком, вчинила кримінальне правопорушення до постановлення першого вироку, а також в період іспитового строку за цим вироком (ч. 3 ст. 78 КК) (постанова від 25.06.2018 р. у справі № 511/37/16-к);

- призначення покарання за тотожні кримінальні правопорушення в рамках санкції відповідної частини статті Особливої частини КК без застосування статей 70, 71 КК якщо одні з цих правопорушень вчинені до постановлення першого вироку, а інші – після його постановлення (постанова від 08.02.2021 р. у справі № 390/235/19).

Наступним рішенням Верховного Суду, в якому було сформульовано висновок щодо застосування норм права у подібних правовідносинах присвячений призначенню покарання за сукупністю кримінальних правопорушень (ст. 70 КК), виступає **постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду від 01.04.2024 р. (справа № 183/6854/20)**.

Відповідно до висновку, сформульованого в цьому рішенні, якщо особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, за вироком суду було призначено покарання, яке ухвалено відбувати реально, а потім було встановлено, що вона винна ще й в інших кримінальних правопорушеннях, за які за новим вироком особі призначається покарання із застосуванням на підставі ст. 75 КК звільнення від відбування покарання з випробуванням, положення ч. 4 ст. 70 КК щодо призначення остаточного покарання не застосовуються і кожний вирок – попередній, за яким особа має відбувати покарання реально, та новий, за яким її звільнено від відбування покарання з випробуванням, виконуються самостійно [6].

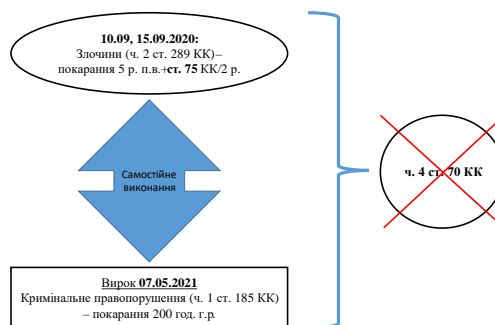
За обставинами цієї справи ОСОБА_11 (раніше судимого, останній раз 07.05.2021 р. за вироком районного суду за ч. 1 ст. 185 КК до 200 годин громадських робіт) вироком міськрайонного суду від 16.03.2023 р. визнано винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 289 КК, і призначено йому покарання у виді 5 років позбавлення волі без конфіскації майна. На підставі ч. 4 ст. 70 КК за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання, призначено за вироком

від 07.05.2021 р., більш суворим, призначеним за цим вироком, визначено остаточне покарання у виді 5 років позбавлення волі без конфіскації майна. Відповідно до ст. 75 КК ОСОБА_11 звільнено від відбування призначеного покарання з випробуванням з іспитовим строком 2 роки та покладено обов'язки, передбачені ст. 76 КК. Апеляційний суд вищевказаний вирок залишив без змін.

На переконання прокурора, суд, призначаючи покарання за сукупністю злочинів на підставі ч. 4 ст. 70 КК, не має права змінювати покарання, призначене за попереднім вироком у виді громадських робіт. Фактично міськрайонний суд вироком від 16.03.2023 р. ревізував вирок районного суду від 07.05.2021 р. та звільнив ОСОБА_11 від відбування покарання у виді громадських робіт, застосувавши ст. 75 КК, що є недопустимим та суперечить положенням ч. 2 ст. 21, ст. 24 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК).

Задовольняючи касаційну скаргу прокурора Об'єднана палата Касаційного кримінального суду зазначила, що фактично міськрайонний суд вироком від 16.03.2023 р. ревізував вирок районного суду від 07.05.2021 р. та звільнив ОСОБА_11 від відбування покарання у виді громадських робіт, застосувавши положення ст. 75 КК, що є недопустимим з огляду на приписи ч. 2 ст. 21, ст. 24 КПК. Апеляційний суд безпідставно погодився з висновками місцевого суду [6].

Відобразимо схематично як мали діяти суди в подібних ситуаціях відповідно до висновку, сформульованому в цьому рішенні:

Зазначений висновок щодо застосування норм права у подібних правовідносинах йде в розвиток висновку, висловленому в постанові Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду від 15.02.2021 р. (справа № 760/26543/17) [7]¹ з тією лише різницею, що за обставинами справи, про яку йдеться у постанові Верховного Суду від 01.04.2024 р. (справа № 183/6854/20), особі попереднім вироком було призначено покарання, яке належало відбувати реально, а за вчинення двох злочинів, які було скоєно до винесення попереднього вироку було призначено покарання у виді позбавлення волі зі звільненням від його відбування з випробуванням. Натомість за обста-

¹ Нагадаємо, що відповідно до висновку, сформульованому в цій постанові, якщо до особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, вироком суду було застосоване звільнення від відбування покарання з випробуванням, а потім було встановлено, що вона винна ще й в інших злочинах, вчинених до постановлення цього вироку, в таких випадках питання про відповідальність особи за сукупністю вчинених нею кримінальних правопорушень має вирішуватись в залежності від того чи залишається незмінним попередній вирок, за яким особа звільнена від відбування покарання з випробуванням, на момент постановлення нового вироку, і яке рішення приймає суд у новому вирокі щодо покарання за злочини, вчинені до постановлення попереднього вироку. У випадку, коли попередній вирок залишився незмінним і прийняте в ньому рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням зберігає свою законну силу, а новим вироком особі призначається покарання, яке вона має відбувати реально, положення ч. 4 ст. 70 КК щодо призначення остаточного покарання особі з урахуванням попереднього вироку не застосовуються, а кожний вирок – попередній, за яким особа звільнена від відбування покарання з випробуванням, та новий, за яким їй призначено покарання, що належить відбувати реально – виконуються самостійно.

винами справи, про яку йдеться в постанові Верховного Суду від 15.02.2021 р. (справа № 760/26543/17) та яка була предметом нашого дослідження у 2021 році, особі попереднім вирокком було призначено покарання у виді позбавлення волі на певний строк із застосуванням ст. 75 КК, а за вчинення злочинів, скоєних до винесення попереднього вироку, було призначено покарання, яке належало відбувати реально.

Наступним рішенням Верховного Суду, яке присвячене питанню призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків, є **постанова Касаційного кримінального суду від 07.05.2024 р. (справа № 760/10154/22)**.

У цьому рішенні колегія суддів звертає увагу на те, що в ст. 71 КК вжито термін «засуджений». Однак аргументи суду апеляційного інстанції про те, що внаслідок використання у диспозиції ст. 71 КК цього терміну судам слід застосовувати не ст. 71, а ч. 4 ст. 70 КК відхиляє. Адже у ч. 4 ст. 70 КК законодавець використав той самий термін «засуджений», що свідчить про те, що використання під час призначення покарання ст. 71 або ч. 4 ст. 70 КК жодним чином не пов'язане із процесуальним статусом особи у тому розумінні, який використовує КПК. Призначення покарання засудженому, як за сукупністю кримінальних правопорушень (ч. 4 ст. 70 КК), так і за сукупністю вироків (ст. 71 КК) визначається не за процесуальним статусом, якого набула особа, щодо якої розглядається кримінальне провадження, а за датою вчинення нового кримінального правопорушення (нових кримінальних правопорушень) у співвідношенні з іншими постановленими щодо неї обвинувальними вироками. Тобто набуття процесуального статусу засудженого не впливає на вибір порядку призначення покарання за сукупністю злочинів або за сукупністю вироків [7].

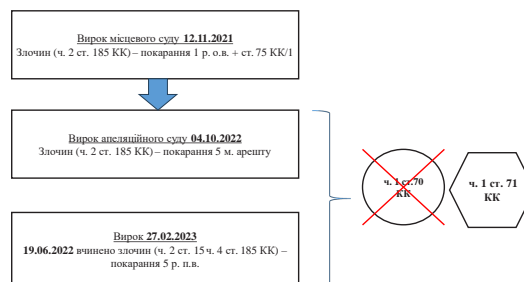
За обставинами цієї справи ОСОБА_8 (раніше судимого вироком районного суду від 12.11.2021 р. за ч. 2 ст. 185 КК до 1 року обмеження волі, звільненого від відбування покарання з випробуванням з іспитовим строком тривалістю 1 рік; вироком апеляційного суду від 04.10.2022 р. скасовано вирок районного суду в частині призначеного покарання та призначено 5 місяців арешту), вироком районного суду від 27.02.2023 р. визнано винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 4 ст. 185 КК, та призначено покарання 5 років позбавлення. На підставі ч. 4 ст. 70 КК призначено остаточне покарання за сукупністю злочинів у виді 5 років позбавлення волі шляхом поглинення менш суворого покарання, призначеного вироком апеляційного суду від 04.10.2022 р., більш суворим за цим вироком. Ухвалою апеляційного суду від 09.08.2023 р. вказаний вирок місцевого суду залишено без змін.

У касаційній скарзі прокурор стверджує про те, що ОСОБА_8 вчинив новий злочин після постановлення попереднього вироку, до відбуття призначеного покарання, тобто суд помилково застосував до нього положення ч. 4 ст. 70 КК та не застосував ст. 71 КК.

Задовольняючи касаційну скаргу прокурора та скасовуючи ухвалу апеляційного суду від 09.08.2023 р. Касаційний кримінальний суд, зокрема, зазначив, що новий злочин, передбачений ч. 2 ст. 15, ч. 4 ст. 185 КК, ОСОБА_8 вчинив 19.06.2022 р., тобто до постановлення вироку апеляційного суду від 04.10.2022 р. Переглядаючи вирок районного суду від 27.02.2023 р. у цьому провадженні, суд апеляційної інстанції погодився з рішенням місцевого суду, навів доволіне трактування ч. 4 ст. 70, ст. 71 КК та не врахував висновку, викладеного у постанові Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду від 01.06.2020 р.², визна-

чивши про те, що ОСОБА_8 не був засудженим, оскільки попередній вирок щодо нього не набрав законної сили, пославшись на ч. 2 ст. 43 КПК [7].

Відобразимо схематично як мали діяти суди в подібних ситуаціях відповідно до висновку, сформульованому в цьому рішенні:

Постанова Касаційного кримінального суду від 07.05.2024 р. у справі № 760/10154/22 прийнята в розвиток висновку щодо застосування норм права у конкретних правовідносинах, сформульованому в постанові Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду від 01.06.2020 р. у справі № 766/39/17.

Так у висновку, що міститься в рішенні Об'єднаної палати, йдеться про те, що скасування судом апеляційної інстанції попереднього вироку в частині покарання з підстав неправильного звільнення від відбування покарання або у зв'язку з необхідністю призначити більш суворе покарання не перешкоджає застосуванню ст. 71 КК.

У свою чергу в рішенні колегії суддів Касаційного кримінального суду із посиланням на цей висновок зазначено, що призначення покарання засудженому, як за сукупністю кримінальних правопорушень (ч. 4 ст. 70 КК), так і за сукупністю вироків (ст. 71 КК) визначається саме за датою вчинення нового кримінального правопорушення (нових кримінальних правопорушень) у співвідношенні з іншими постановленими щодо неї обвинувальними вироками, а набуття процесуального статусу засудженого не впливає на вибір порядку призначення покарання за сукупністю злочинів або за сукупністю вироків.

Висновки. Аналіз рішень Верховного Суду, присвячених питанням призначення покарань за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків, які не були предметом наших попередніх досліджень, указує на те, що Верховним Судом було врегульовано переважну більшість правових ситуацій у цій сфері адже всі проаналізовані в цій публікації висновки щодо застосування норм права у подібних правовідносинах по суті відтворюють висновки, сформульовані Верховним Судом у раніше ухвалених рішеннях.

Також треба відмітити, що Верховний Суд у питаннях призначення покарань за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків демонструє незмінну правову позицію адже спроби відступити від сформованих правових позицій у досліджуваній сфері з використанням механізмів єдності судової практики, передбачених КПК, не призвели до формування нових висновків щодо застосування норм права у подібних правовідносинах.

² Нагадаємо, що відповідно до висновку Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду, що міститься в постанові від 01.06.2020 р. у справі № 766/39/17, при визначенні того, які з правил призначення остаточного покарання (за сукупністю злочинів чи за сукупністю вироків) підлягають застосуванню за на-

ЛІТЕРАТУРА

1. Волинець Р.А. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків у практиці Верховного Суду (частина II). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 432–436.
2. Волинець Р.А. Аналіз висновків Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 7. С. 224–229.
3. Огляд Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені в ЄДРСР за січень 2024 року / Верховний Суд. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/> (дата звернення: 06.06.2024).
4. Постанова Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 07.05.2024 у справі № 760/10154/22 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119045315> (дата звернення: 13.06.2024).
5. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 22.01.2024 у справі № 236/4167/20 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116704923> (дата звернення: 05.06.2024).
6. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 01.04.2024 у справі № 183/6854/20 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118195494> (дата звернення: 07.06.2024).
7. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 15.02.2021 у справі № 760/26543/17 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95042469> (дата звернення: 08.06.2024).
8. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 01.06.2020 у справі № 766/39/17 / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89675588> (дата звернення: 13.06.2024).